

เอกสารประกอบการเรียนรู้
กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชุด พลเมืองดี

เล่มที่ 1

เรื่อง

สถานการณ์ของบุคคลในสังคม

นางวิภาวรรณ เดชสกุลรัตน์

โรงเรียนวัดคลองมะเกลือ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

คำนำ

เอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุด พลเมืองดี ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD
จัดทำขึ้นทั้งหมด 5 เรื่อง เพื่อใช้จัดการเรียนรู้สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต
ในสังคม รายวิชา ส15101 สังคมศึกษาฯ 5 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เอกสารประกอบการเรียนรู้ เล่มที่ 1 เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม จัดทำขึ้นเพื่อใช้
เป็นนวัตกรรมสำหรับสถานศึกษา ครูผู้สอน และนักเรียน เป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะทางด้าน
การปฏิบัติตนในสังคมโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยวิธีการเรียน
เป็นกลุ่ม นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติ
กิจกรรมและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง เอกสารประกอบการเรียนรู้นี้ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกัน
ระหว่างนักเรียน ให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
ตลอดจนส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รวมทั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยกระตุ้น
ความสนใจของนักเรียนอันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรมของนักเรียนให้สูงขึ้น

การจัดทำเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุด พลเมืองดี ใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค STAD ได้จัดทำขึ้นโดยการประมวลความรู้จากหนังสือต่าง ๆ ที่หลากหลาย แล้วนำมาพัฒนา
ให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นระบบ เพื่อให้ผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์และทักษะการ
เรียนรู้แก่นักเรียนให้สอดคล้องตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช
2551

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารประกอบการเรียนรู้ชุดนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการจัด
การเรียนการสอนและทำให้นักเรียนมีความเข้าใจ เห็นคุณค่า นำไปปฏิบัติต่อตนเอง ครอบครัว
ชุมชน และสังคม ได้สร้างความสงบสุขและพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เป็นพลเมืองดีต่อไป

วิภาวรรณ เดชสกุลรัตน์

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
สารบัญภาพ.....	ง
สารบัญแผนภูมิ.....	จ
คำชี้แจง.....	1
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	7
มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้.....	5
ใบความรู้ที่ 1 สถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม.....	10
กิจกรรมที่ 1.1.....	13
กิจกรรมที่ 1.2.....	14
กิจกรรมที่ 1.3.....	15
ใบความรู้ที่ 2 สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคม.....	16
กิจกรรมที่ 2.1.....	18
กิจกรรมที่ 2.2.....	19
กิจกรรมที่ 2.3.....	20
เป้าหมายของการเรียนรู้กิจกรรมที่ 3 เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม.....	21
ใบความรู้ที่ 3 เรื่องเล่าเร้าพลัง.....	22
กิจกรรมที่ 3.1 สำรวจสังคม.....	23
กิจกรรมที่ 3.2 ระดมความคิด.....	24
กิจกรรมที่ 3.3 สู่การปฏิบัติ.....	25
แบบทดสอบหลังเรียน.....	26

สารบัญ (ต่อ)

เรื่อง	หน้า
บรรณานุกรม.....	29
ภาคผนวก.....	30
เฉลยกิจกรรม.....	31
กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน.....	32
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน.....	33
เฉลยกิจกรรมที่ 1.1.....	34
เฉลยกิจกรรมที่ 1.2.....	35
เฉลยกิจกรรมที่ 1.3.....	36
เฉลยกิจกรรมที่ 2.1.....	37
เฉลยกิจกรรมที่ 2.2.....	38
เฉลยกิจกรรมที่ 2.3.....	39
เฉลยกิจกรรมที่ 3.1.....	40
เฉลยกิจกรรมที่ 3.2.....	41
เฉลยกิจกรรมที่ 3.3.....	42
กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน.....	43
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน.....	44
แบบสรุปผลการเรียน เล่มที่ 1 เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม.....	45

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
ภาพ การอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม.....	10
ภาพ ความสำคัญทางสถานภาพ.....	11
ภาพ พ่อแม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูบุตร.....	12
ภาพ สิทธิที่จะได้รับการศึกษา.....	16
ภาพ เสรีภาพในการนับถือศาสนา.....	17

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
แผนภูมิที่ 1 ขั้นตอนในการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้.....	3
แผนภูมิที่ 2 แผนภูมิการจัดการเรียนการสอน.....	4
แผนภูมิที่ 3 ผังมโนทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา.....	6

คำชี้แจงการใช้เอกสารประกอบการเรียนรู้ ชุด พลเมืองดี

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารประกอบการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุด พลเมืองดี เล่มที่ 1 เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

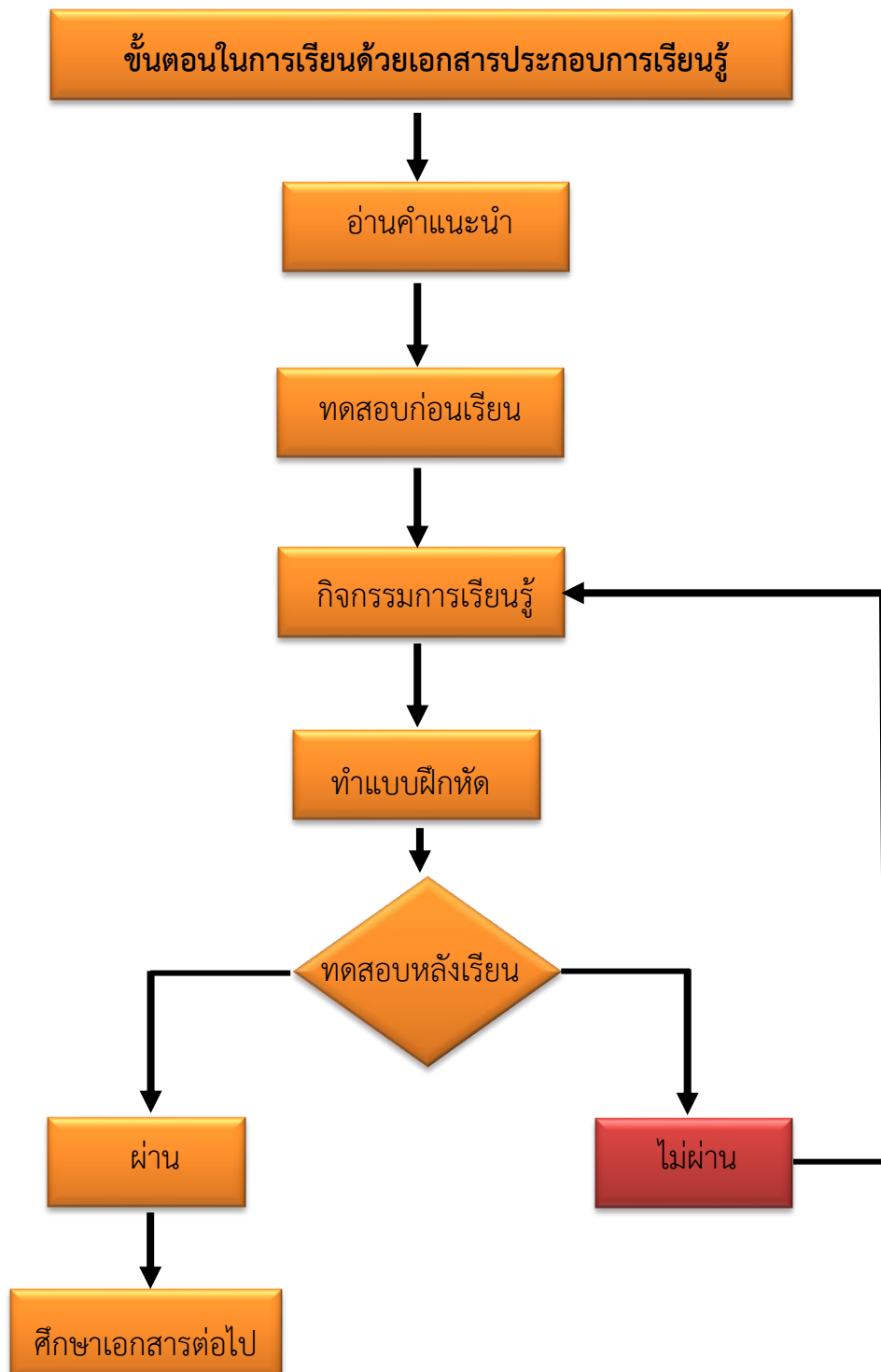
เอกสารชุดนี้ประกอบด้วย

1. คำชี้แจงเกี่ยวกับเอกสารประกอบการเรียนรู้
2. คำแนะนำสำหรับนักเรียน
3. แบบทดสอบก่อนเรียน
4. เนื้อหาการเรียนรู้พร้อมกิจกรรม จำนวน 2 กิจกรรม ใช้เวลาศึกษากิจกรรมละ 1 ชั่วโมง ดังนี้
 - กิจกรรมที่ 1 สถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม
 - กิจกรรมที่ 2 สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคม
5. กิจกรรมที่ 3 การปฏิบัติตน ใช้เวลาในการทำกิจกรรม 1 ชั่วโมง ดังนี้
 - กิจกรรมสำรวจสังคม
 - กิจกรรมระดมความคิด
 - กิจกรรมสู่การปฏิบัติ
6. แบบทดสอบหลังเรียน

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

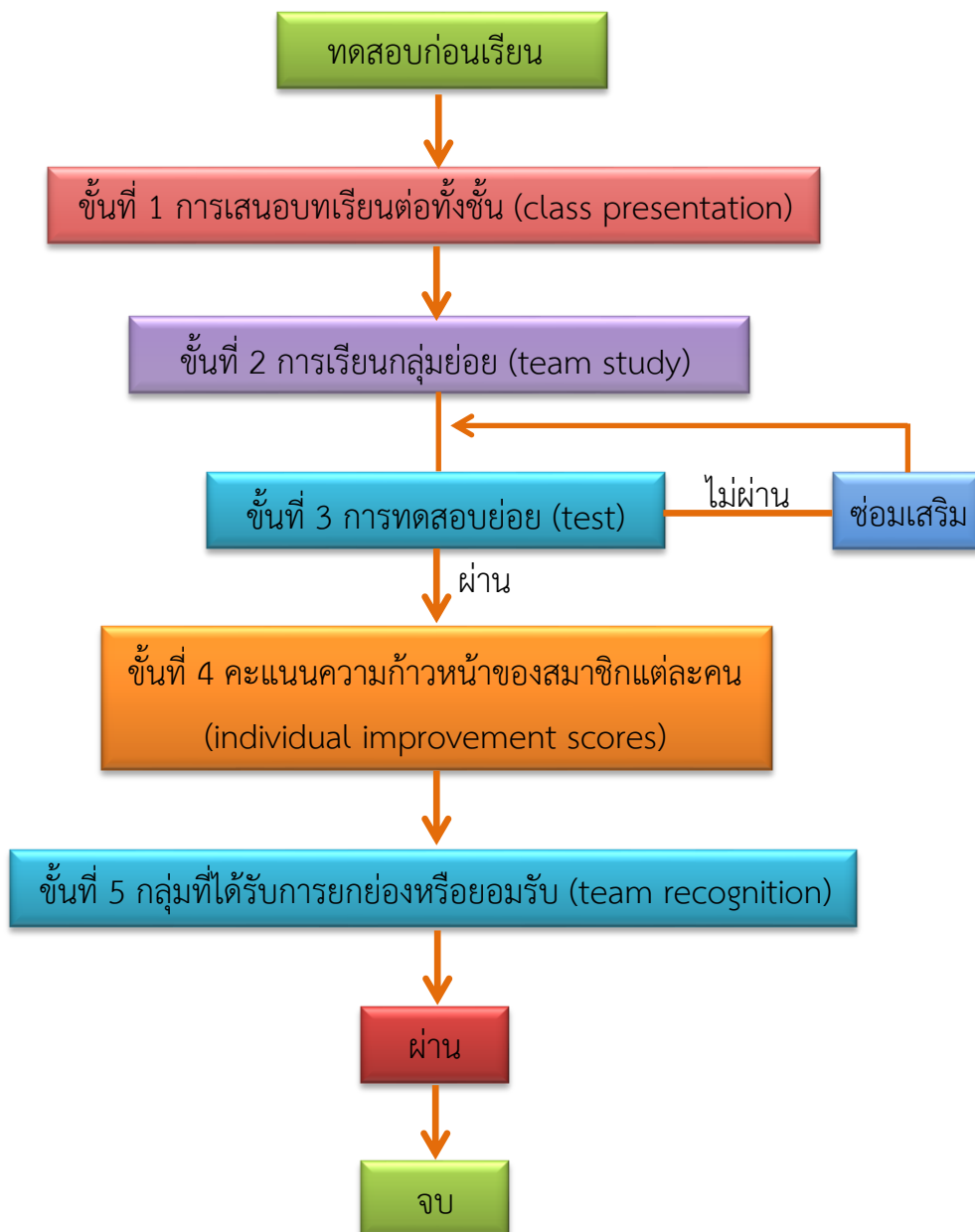
1. อ่านคำชี้แจงและคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้เข้าใจก่อนที่จะลงมือศึกษาเอกสารประกอบการเรียนรู้
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 10 ข้อ โดยใช้เวลา 10 นาที เพื่อประเมินความรู้เดิมของนักเรียน
3. นักเรียนศึกษาสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระ
4. ศึกษาเนื้อหาของเอกสารประกอบการเรียนรู้ตามลำดับ พร้อมทั้งตอบคำถามในแต่ละกิจกรรม เพื่อเป็นการทบทวนความรู้ความเข้าใจ
5. เมื่อนักเรียนศึกษาเนื้อหาและตอบคำถามตามกิจกรรมครบถ้วนแล้ว นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
6. หากนักเรียนยังไม่เข้าใจในเนื้อหาใดก็ให้กลับไปศึกษาอีกครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น
7. ทำแบบทดสอบหลังเรียน เพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียน
8. การทำกิจกรรมทุกกิจกรรมขอให้นักเรียนทำด้วยความตั้งใจและมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองให้มากที่สุด โดยไม่ดูเฉลยก่อน

แผนภูมิที่ 1 ขั้นตอนการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

แผนภูมิการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา
ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุด พลเมืองดี
(โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค STAD)

แผนภูมิที่ 2 แผนภูมิการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุด พลเมืองดี

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น

มาตรฐาน ส 2.1 : เข้าใจและปฏิบัติตนตามหน้าที่ของการเป็นพลเมืองดี มีค่านิยมที่ดีงาม และธำรงรักษาประเพณีและวัฒนธรรมไทย ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมไทย และสังคมโลกอย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ป.5/1 ยกตัวอย่างและปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ความเข้าใจ

1. อธิบาย จำแนกสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพของพลเมืองดีได้ถูกต้อง (K)
2. ยกตัวอย่างการปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพได้ถูกต้อง (A)
3. ปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพได้ถูกต้องเหมาะสม (P)

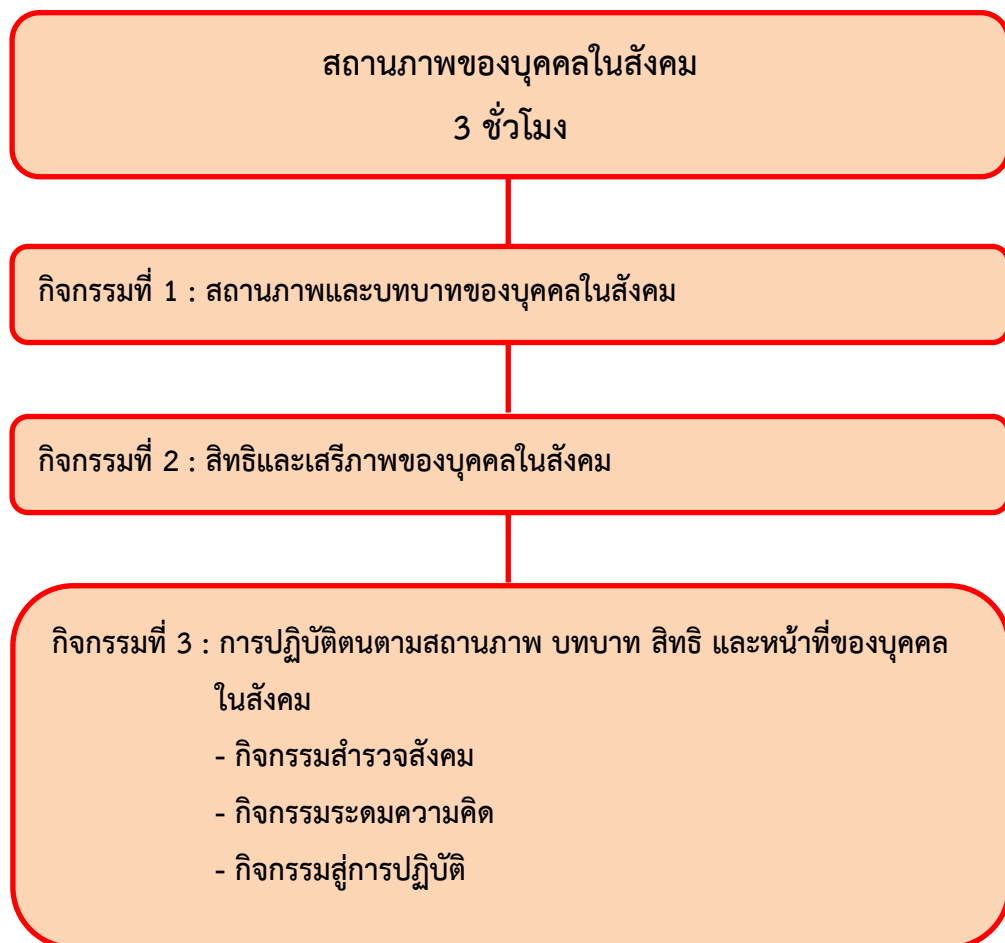
ด้านทักษะกระบวนการ

- ทักษะการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- ทักษะทางสังคม

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

- ความรับผิดชอบ
- การใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ผังมโนทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุด พลเมืองดี เล่มที่ 1 เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

แผนภูมิที่ 3 ภาพแสดงผังมโนทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ชุด พลเมืองดี เล่มที่ 1
เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

แบบทดสอบก่อนเรียน

เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

วัตถุประสงค์ : เพื่อประเมินความรู้เดิมและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (X) ในกระดาษคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. ข้อใดคือความหมายของสถานภาพ

- ก. การทำหน้าที่ตามสถานภาพ
- ข. การกำหนดตำแหน่งทางสังคม
- ค. ความมีอิสระที่จะทำอะไรก็ได้
- ง. อำนาจหรือประโยชน์อันชอบธรรม

2. สถานภาพมีความสำคัญอย่างไร

- ก. ทำให้มีชื่อเสียง
- ข. กำหนดบทบาท
- ค. ยกฐานะของตนเองในสังคม
- ง. บอกเกียรติยศของแต่ละคน

3. ข้อใดเป็นสถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด

- ก. สถานภาพทางอาชีพ
- ข. สถานภาพทางการศึกษา
- ค. สถานภาพทางการสมรส
- ง. สถานภาพทางครอบครัว

4. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิ

- ก. ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา
- ข. ทุกคนมีสิทธิที่จะว่ากล่าวตักเตือนผู้อื่น
- ค. ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาล
- ง. ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย

5. ใครใช้สิทธิของตนเองไม่ถูกต้อง

- ก. กรวิรมีอายุ 15 ปีบริบูรณ์ไปเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน
- ข. สิทธิชาติโดนทำร้าย จึงไปแจ้งความกับตำรวจ
- ค. ชรินทร์นั้เข้าเรียนตาม พรบ. การศึกษาภาคบังคับ
- ง. ปราเมทเป็นโรคมุมิแพ้ไปรับวัคซีนไขหวัดใหญ่ที่โรงพยาบาล

6. ข้อใดคือสิทธิที่นักเรียนพึงได้รับ

- ก. ได้รับการศึกษา
- ข. ได้รับคำชมจากคุณครู
- ค. ได้รับความรักจากเพื่อน
- ง. ได้รับของขวัญจากพ่อแม่

7. ข้อใดไม่ใช่เสรีภาพที่คนไทยพึงได้รับ

- ก. การนับถือศาสนา
- ข. เลือกลงที่อยู่อาศัย
- ค. ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต
- ง. นำอาวุธไปป้องกันตัวตามที่ชุมนุมต่าง ๆ

8. ข้อใดเป็นการแสดงบทบาทในฐานะที่เป็นนักเรียนได้ถูกต้อง

- ก. ดูแลน้อง
- ข. เชื่อฟังพ่อแม่
- ค. ตั้งใจเรียนหนังสือ
- ง. ลอกการบ้านเพื่อนส่งครู

9. บุคคลในข้อใดใช้สิทธิและเสรีภาพได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด

- ก. โบนัดักฟังโทรศัพท์ของคนอื่น
- ข. แอมไปทำการเกษตรในที่ดินของคนอื่น
- ค. โอ้กยีนร้องเพลงเสียงดังมากอยู่ที่บ้านคนอื่น
- ง. บาสไปชุมนุมที่ท้องสนามหลวงโดยปราศจากอาวุธ

10. ถ้าคนไทยไม่ปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพ สังคมไทยจะเป็นอย่างไร

- ก. สังคมเจริญรุ่งเรืองขึ้น
- ข. สังคมเป็นระเบียบ มีแบบแผน
- ค. สังคมไร้ระเบียบ ไม่มีแบบแผน
- ง. สังคมเคารพกัน มีความสงบสุข

ใบความรู้ที่ 1 เรื่อง สถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม

ภาพ การอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคม

<http://eye009.blogspot.com/>.

การที่เราอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง สถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพของตนเอง สถานภาพเป็นสิ่งที่บ่งบอกบทบาทของแต่ละคนในการอยู่ร่วมกันกับสังคมนั้น เราต้องรู้จักปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามสถานภาพ บทบาท รวมไปถึงการใช้สิทธิและเสรีภาพอย่างถูกต้อง และไม่ขัดต่อกฎหมาย จึงจะสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

สถานภาพ

สถานภาพ หมายถึง ฐานะ ตำแหน่งหรือเกียรติยศของบุคคลในสังคม โดยสถานภาพจะเป็นตัวกำหนดสิทธิหน้าที่ของบุคคลนั้นไว้ว่าควรปฏิบัติต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้องอย่างไร เช่น พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ครู และนักเรียน เป็นต้น สถานภาพโดยทั่วไป มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ

1. สถานภาพโดยกำเนิด ได้แก่

- ✧ สถานภาพทางเพศ ได้แก่ เพศหญิง เพศชาย
- ✧ สถานภาพทางครอบครัว เช่น พ่อ แม่ ลูก ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง น้า เป็นต้น
- ✧ สถานภาพทางเชื้อชาติ เช่น เชื้อชาติไทย เชื้อชาติจีน เป็นต้น
- ✧ สถานภาพทางถิ่นกำเนิด เช่น เป็นชาวเหนือ ชาวใต้ เป็นต้น

2. สถานภาพที่ได้มาภายหลัง ได้แก่

- ✧ สถานภาพการสมรส ได้แก่ เป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นลูก
- ✧ สถานภาพทางอาชีพ เช่น ครู พยาบาล ทหาร ตำรวจ เป็นต้น
- ✧ สถานภาพทางการศึกษา เช่น เป็นนักเรียน จบการศึกษาระดับปริญญา
- ✧ สถานภาพทางการเมือง เช่น เป็นผู้ใหญ่บ้าน เป็นกำนัน เป็น ส.ส. เป็นต้น

ความสำคัญทางสถานภาพ

สถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะบุคคล
ที่ทำให้บุคคลแต่ละบุคคลแตกต่างจากผู้อื่น
นอกจากนี้สถานภาพจะเป็นสิ่งกำหนดว่า
บุคคลนั้นมีหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่น
อย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไร
ต่อสังคม เช่น ครู เป็นบุคคล
ที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้
ให้นักเรียน ทหารเป็นบุคคล
ที่ทำหน้าที่ป้องกันประเทศ เป็นต้น

ภาพ ความสำคัญทางสถานภาพ

<http://artcartoon11.blogspot.com/>.

แล้วโตขึ้นเธออยากเป็นอะไรล่ะ...
เราไปอ่านเรื่องบทบาทกันดีกว่าเพื่อน ๆ

บทบาท

บทบาท หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตามสถานภาพของบุคคล ผู้ที่มีสถานภาพใดย่อมต้องมีบทบาทที่สัมพันธ์กับสถานภาพนั้น เช่น

- ✧ นักเรียน มีสถานภาพเป็นนักเรียน ก็ต้องมีบทบาทเรียนหนังสือ ขยันหมั่นเพียร มุ่งมานะในการเรียน
- ✧ บิดามารดา มีสถานภาพเป็นพ่อแม่ ก็ต้องมีบทบาทอบรมและเลี้ยงดูบุตร
- ✧ พระ มีสถานภาพเป็นพระ ก็ต้องมีบทบาทในการอบรมสั่งสอนธรรม

ภาพ พ่อแม่มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดูบุตร

<https://www.google.co.th/>.

ความสำคัญของบทบาท

บทบาทเป็นสิ่งที่กำหนดความรับผิดชอบของบุคคลต่าง ๆ ในสังคม การปฏิบัติตนตามบทบาทจะช่วยให้สังคมเกิดความเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น บทบาทของแต่ละบุคคลจะครอบคลุมหลายประการ เช่น บิดามารดา นอกจากจะเลี้ยงดูบุตรแล้วยังต้องสอนหนังสือและดูแลรักษาพยาบาลเมื่อบุตรเจ็บป่วย เป็นต้น

กิจกรรมที่ 1.1 แบบทดสอบย่อยก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง สถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม

ชื่อ-สกุล เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาความสัมพันธ์ของบุคคลต่อไปนี้กับสถานภาพและบทบาทในสังคม โดยเลือกตัวเลข ตัวอักษรภาษาไทย และตัวอักษรภาษาอังกฤษ ใส่ในช่องว่างเท่านั้น (10 คะแนน)

ชื่อ/อาชีพ	สถานภาพ	บทบาท
1 อนุชา	ก เป็นพยาบาล	A เป็นคนจับโจรผู้ร้าย
2 ปทุมมา	ข เป็นนักเรียน	B เป็นคนรับ-ส่ง จัดหมายและพัสดุ
3 หนูมาลี	ค เป็นตำรวจ	C เป็นผู้ที่ดูแลคนป่วย
4 ตำรวจ	ง เป็นคนรับ-ส่งของ	D เป็นมารดาของหนูมาลี
5 พยาบาล	จ เป็นคุณหมอ	E เป็นคนที่อบรมสั่งสอนให้นักเรียนมีความรู้
6 ครู	ฉ เป็นครู	F เป็นผู้ที่รักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ
7 ทหาร	ช เป็นทหาร	G เรียนหนังสือ ช่วยเหลือพ่อแม่
8 บุรุษไปรษณีย์	ซ เป็นพ่อ	H อบรมสั่งสอนให้บุตรเป็นคนดี

ตัวอย่าง

อนุชาทำงานที่ไปรษณีย์อำเภอพรหมพิราม เขามีอาชีพใด 8 ง B

1. ใครดูแลเราเมื่อเราไม่สบายอยู่ที่โรงพยาบาล
2. ใครเป็นผู้ที่อบรมสั่งสอนหนูมาลีให้เป็นคนดีเมื่ออยู่ที่บ้าน.....
3. สีนวลอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดีเขาเป็นใคร.....
4. อาชีพใดที่ทำให้บ้านเมืองของเราไม่มีผู้ร้าย
5. เราในที่นี้ น่าจะเป็นชื่อหรืออาชีพใดเหมาะสมที่สุด.....

กิจกรรมที่ 1.2 สถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่หมายเลข 1 หรือ 2 ในช่องว่างหน้าข้อความที่มีความสัมพันธ์กับข้อความ หมายเลข 1 หมายถึง สถานภาพโดยกำเนิด หมายเลข 2 หมายถึง สถานภาพที่ได้มาภายหลัง (10 คะแนน)

1. นารีนีเชื้อชาติไทย สัญชาติไทย เป็นสถานภาพที่ได้มา
2. พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำรงตำแหน่งหัวหน้า คสช. เป็นสถานภาพที่ได้มา
3. นักเรียน เป็นสถานภาพที่ได้มา
4. อาชาเป็นลูกชายของอนุชา ลูกชายเป็นสถานภาพที่อาชาได้มา
5. ดำเป็นพ่อของแดง ดำมีสถานภาพเป็นพ่อซึ่งได้มา
6. ลูกของดำมี 2 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน ลูกของดำเป็นสถานภาพที่ได้มา
7. แดงมีอายุครบ 20 ปี ตอนนี้เขาบวชเป็นพระ พระเป็นสถานภาพที่แดงได้มา
8. ฉันเป็นผู้ชาย ผู้ชายเป็นสถานภาพที่ได้มา
9. ฉันเป็นคุณครู คุณครูเป็นสถานภาพที่ได้มา
10. อารีย์เรียนเก่งได้ทำงานเป็นคุณหมอ คุณหมอเป็นสถานภาพที่อารีย์ได้มา

กิจกรรมที่ 1.3 สถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกตัวอักษรหน้าข้อความต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ 1-10

(10 คะแนน)

- ก. จับกุมผู้กระทำความผิด ข. อบรมสั่งสอนนักเรียน ข. อบรมสั่งสอนธรรม
ค. ดูแลรักษาผู้ป่วย ค. รับ-ส่งจดหมายหรือพัสดุ ข. เรียนหนังสือ ง. สถานภาพ
จ. ดูแลปกป้องประเทศ ฉ. จัดบรรยากาศให้โรงเรียนน่าอยู่ ข. อบรมสั่งสอนลูก

1. บทบาทของครู คือ.....
2. บทบาทของนักเรียน คือ.....
3. บทบาทของบุรุษไปรษณีย์ คือ.....
4. บทบาทของพ่อแม่ คือ.....
5. จัดเป็นนักการภารโรง บทบาทของเขา คือ.....
6. เมื่อคืนมีขโมยเข้าบ้าน ฉันโทรแจ้งตำรวจ ตำรวจมีบทบาทใด
7. นิสาวดท้อง ต้องไปหาคุณหมอที่โรงพยาบาล คุณหมอมีบทบาทใด.....
8. แม่และฉันฟังเทศน์ทุกครั้งที่ทำบุญที่วัด พระสงฆ์มีบทบาทใด.....
9. มานะเป็นทหาร มานะมีบทบาทใด
10. การปฏิบัติตนตามบทบาทของเราต้องสอดคล้องกับสิ่งใด.....

ใบความรู้ที่ 2 เรื่อง สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคม

สิทธิ

สิทธิ หมายถึง อำนาจอันชอบธรรมและอำนาจที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่างอิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย บุคคลจะใช้สิทธิของตนได้ภายในขอบเขตของกฎหมายที่กำหนด จะละเมิดสิทธิของผู้อื่นไม่ได้ สิทธิต่าง ๆ ได้แก่

- ✧ สิทธิส่วนบุคคล เช่น ร่างกายและการดำเนินชีวิต
- ✧ สิทธิในทรัพย์สินของตน เช่น ที่ดิน บ้าน รถยนต์ เป็นต้น
- ✧ สิทธิในการรับบริการบริการสาธารณสุขจากโรงพยาบาลของรัฐบาล
- ✧ สิทธิในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่น เรียนฟรี 15 ปี
- ✧ สิทธิที่ได้รับความคุ้มครองด้านการบริโภค ด้านการใช้ความรุนแรง

ความสำคัญของสิทธิ

สิทธิจะทำให้บุคคลได้ทราบถึงสิ่งที่บุคคลสามารถแสดงออกหรือเรียกร้องได้ ซึ่งจะทำให้เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่สับสนวุ่นวาย เนื่องจากสิทธิเป็นสิ่งที่มนุษย์ได้มาโดยกฎหมาย ดังนั้น บุคคลจึงสามารถใช้อำนาจที่กฎหมายรับรองนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองได้ การละเมิดสิทธิของบุคคลอื่นถือว่าขัดต่อกฎหมาย

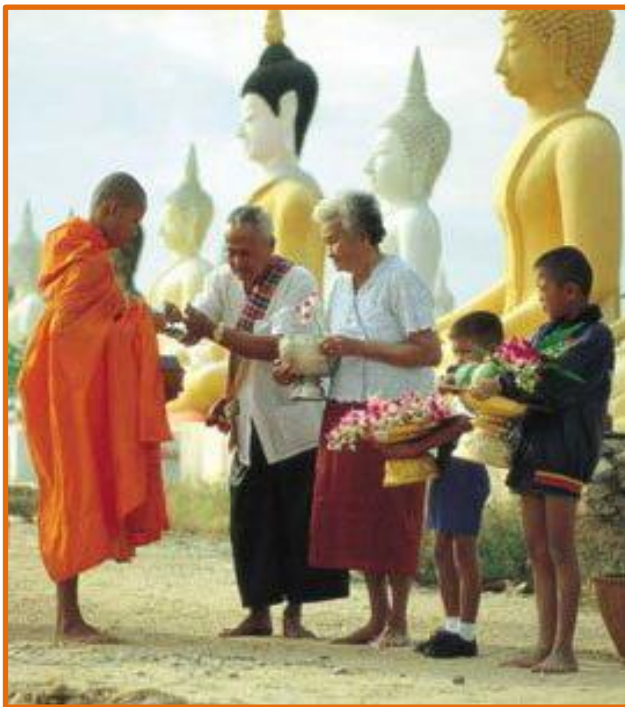

ภาพ สิทธิที่จะได้รับการศึกษา

<http://www.bloggang.com/>.

เสรีภาพ

เสรีภาพ หมายถึง ความมีอิสระที่จะทำอะไร ๆ ตามสิทธิที่มีอยู่โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น ไม่ขัดต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย ศีลธรรม และอยู่ในขอบเขตของกฎหมาย รัฐธรรมนูญที่เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งบุคคลย่อมมีเสรีภาพ ดังนี้

ภาพ เสรีภาพในการนับถือศาสนา

<https://www.google.co.th/>

- ✧ เสรีภาพในเคหสถาน
- ✧ เสรีภาพในการนับถือศาสนา
- ✧ เสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร
- ✧ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น
- ✧ เสรีภาพในการเดินทางและเลือกถิ่นที่อยู่อาศัย
- ✧ เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ
- ✧ เสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพตามความรู้ความสามารถของตนเอง

ความสำคัญของเสรีภาพ

ประชาชนสามารถทำในสิ่งต่าง ๆ ตามเสรีภาพที่ตนได้รับภายในขอบเขตของกฎหมายและไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน บุคคลจะไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นไม่ได้

เราไปทำแบบทดสอบ
กันดีกว่าเพื่อน ๆ

กิจกรรมที่ 2.1 แบบทดสอบย่อยก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคม

ชื่อ-สกุล เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

1. สิทธิใดที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่นักเรียนและครอบครัวได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล
ให้ยกตัวอย่างประกอบ 2 สิทธิ และให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

2. ในอนาคตถ้านักเรียนเป็นเยาวชน นักเรียนจะได้รับเสรีภาพอะไรบ้าง ให้ยกตัวอย่าง
ประกอบ 2 เสรีภาพ และให้เหตุผลประกอบ

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2.2 สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

1. การล้อเลียนเพื่อนถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือไม่และละเมิดสิทธิใด
.....
2. การใช้สิทธิ 30 บาท รักษาทุกโรคแสดงว่าได้รับสิทธิด้านใด
.....
3. นักเรียนได้เรียนหนังสือแสดงว่านักเรียนใช้สิทธิใด
.....
4. เราจะละเมิดสิทธิของผู้อื่นได้หรือไม่ เนื่องจากเหตุผลใด
.....
5. “เขี้ยวไม่พอใจที่ชาวพุดไม่ตีด้วยจึงแอบไปปล่อยยางรถจักรยานของชาว”
จากข้อความข้างต้น เขี้ยวละเมิดสิทธิใดของชาว
.....

กิจกรรมที่ 2.3 สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (/) หน้าข้อความที่กล่าวถูกต้อง
และทำเครื่องหมาย (X) หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง (10 คะแนน)

- 1. เสรีภาพของผู้อื่นเราจะไปละเมิดไม่ได้
- 2. คนไทยทุกคนต้องนับถือศาสนาพุทธเท่านั้น
- 3. พ่อของภาวินิสมัครเป็นผู้ใหญ่บ้าน
- 4. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในวิชาที่ไม่ชอบเรียนได้
- 5. ประชาชนมีเสรีภาพในการไปชุมนุมประท้วงโดยปราศจากอาวุธได้
- 6. แม่บอกกับฉันว่า ต้องขยันเรียนหนังสือ ต่อไปจะได้เป็นคุณหมอ
- 7. สุชาดาอยากมีบ้านที่อยู่ติดกับริมแม่น้ำน่าน
- 8. ดนุหิบบเงินในกระเป๋าสตางค์ของอนุชาโดยไม่ได้บอก
- 9. นักเรียนเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนภาษาไทยของครู
- 10. อารยานำรูปที่ไม่น่าดูของสิทธิชาติลงในไลน์กลุ่ม สิทธิชาติไม่พอใจอารยา
จึงเกิดการทะเลาะมีปากเสียงกันรุนแรงในห้องเรียน

เป้าหมายของการเรียนรู้ กิจกรรมที่ 3

เรื่อง การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลในสังคม

การจัดกิจกรรมที่ 3 เรื่องการปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลในสังคม มีกิจกรรมจำนวน 3 กิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมสำรวจสังคม กิจกรรมระดมความคิด และกิจกรรมสู่การปฏิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้ในกิจกรรมที่ 1-2 ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมที่ 3 ซึ่งมีใบความรู้ที่ 3 เรื่องเล่าเร้าพลัง เป็นสถานการณ์ตัวอย่าง เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์ สรุปความรู้ที่ได้จากการเรียน ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งจะทำให้การเรียนรู้มีคุณค่า และมีความหมายต่อนักเรียนมากยิ่งขึ้น อันจะมีส่วนช่วยพัฒนานักเรียนไปสู่เป้าหมายของการเป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุขในสังคม มีทักษะชีวิตและทักษะสังคม สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุข และอุทิศตนเพื่อสาธารณะประโยชน์ได้ตามโอกาส

ใบความรู้ที่ 3 เรื่องเล่าเร้าพลัง

บันทึกของป๋อง

เมื่อวานนี้ฉันทำเงินของห้องเรียนหาย จำนวน 250 บาท ซึ่งเพื่อน ๆ มอบหมายให้ฉันไปซื้ออุปกรณ์ทำดอกมะลิกิจกรรมวันแม่ ตอนแรกว่าจะแอบหยิบเงินในกระเป๋าส่วนตัวของแม่มาแล้ว แต่ในที่สุดฉันก็บอกความจริงและขอเงินจากแม่ แม่ให้เงินฉันแล้วสอนว่า ต่อไปต้องระมัดระวังให้ดีทุก ๆ เรื่อง

ตอนบ่ายครูนัดหมายให้นักเรียนทุกคนในโรงเรียนไปร่วมกันทำดอกมะลิ ในอาคารอเนกประสงค์ คุณครูอธิบายวิธีการทำและให้พวกเราแบ่งกลุ่มร่วมกันทำดอกมะลิ พวกเราสนุกสนานและตื่นเต้นที่จะได้ทำดอกมะลิร่วมกับพี่ ๆ น้อง ๆ ในโรงเรียน คุณครูทุกคนในโรงเรียนมาดูแลและให้ความช่วยเหลือพวกเราตามกลุ่ม ซึ่งทำให้ฉันทำดอกมะลิได้ ไซโย...ปีนี้ฉันมีดอกมะลิให้แม่แล้ว

ฉันได้ช่วยพี่ ๆ น้อง ๆ หลายคนในโรงเรียนที่อยู่กลุ่มเดียวกับฉันทำดอกมะลิ เนื่องจากเขาไม่สนใจฟังครูอธิบาย มัวแต่เล่น เหม่อลอย และคุยกันเพลิน หลายครั้งที่ครูอธิบายต้องหยุดกะทันหัน “เอ็ด” พี่ ๆ น้อง ๆ ร่วมโรงเรียน ก่อนที่จะอธิบายต่อไปจนจบ วันนี้มีเพื่อนของฉันไม่ระมัดระวังในการใช้กรรไกร กรรไกรตัดนิ้วมือเป็นแผลฉกรรจ์ คุณครูต้องพาไปทำแผลที่โรงพยาบาลประจำชุมชน

กิจกรรมที่ 3.1 สํารวจสังคม

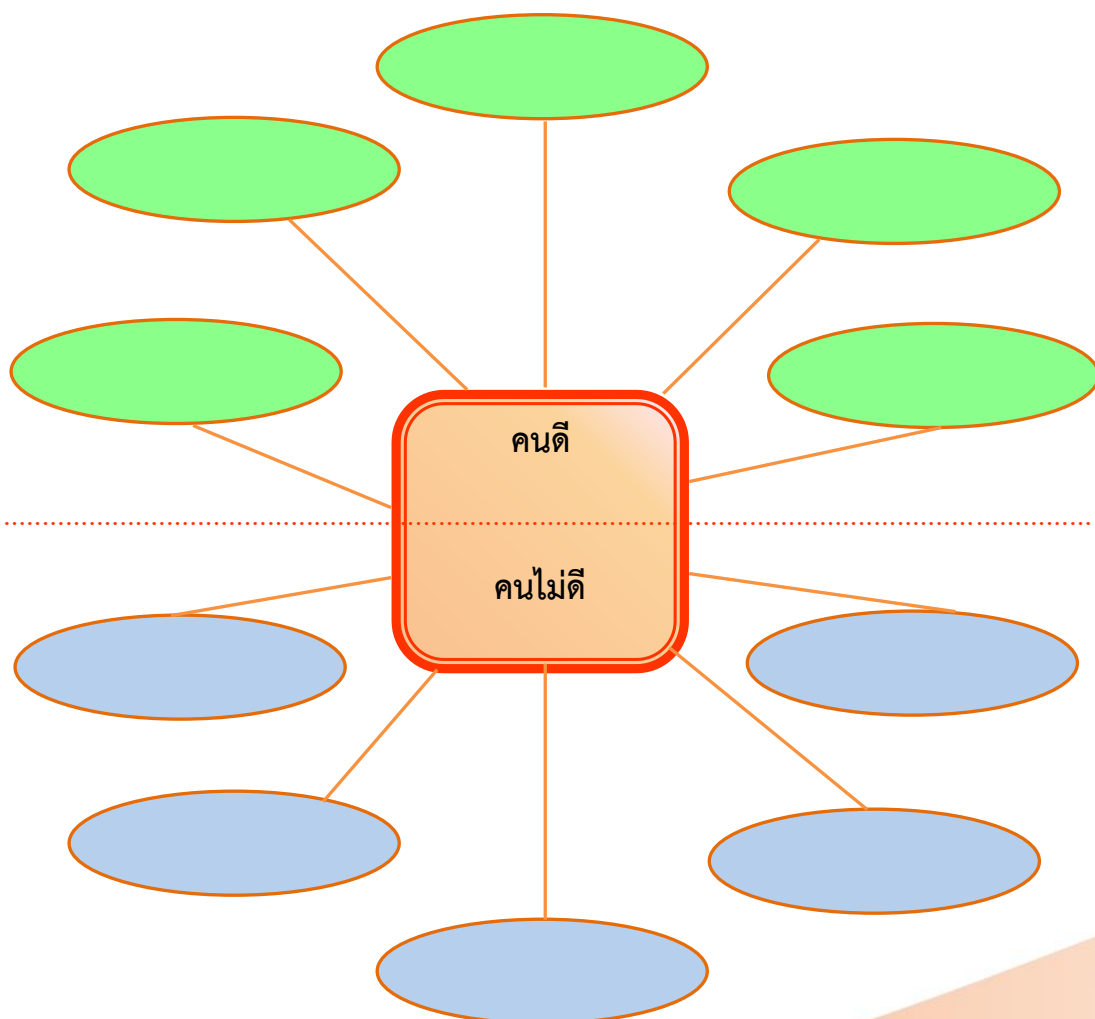
เรื่อง การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องเล่าเร้าพลัง “บันทึกของป๋อง” แล้วสำรวจพฤติกรรมของป๋อง และพี่ ๆ น้อง ๆ ร่วมโรงเรียนของป๋องว่าพฤติกรรมใดที่ทำแล้วเป็นคนดีและคนไม่ดี แล้วเขียนลงในแผนผังความคิดต่อไปนี้ (10 คะแนน)

กิจกรรมที่ 3.2 ระดมความคิด

เรื่อง การปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องเล่าเร้าพลัง “บันทึกของป๋อง” แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
(10 คะแนน)

1. สถานภาพของป๋องในสังคมมีสถานภาพ อะไรบ้างพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
.....
.....
2. ป๋องมีบทบาทและสิทธิใดบ้างในโรงเรียน
.....
.....
3. สิทธิใดบ้างที่รัฐบาลจัดบริการให้กับป๋องและพี่ ๆ น้อง ๆ ในโรงเรียน
.....
.....
4. หากต้องการให้พี่ ๆ น้อง ๆ ของป๋องในโรงเรียนเป็นคนดีควรจะทำอย่างไรได้บ้าง
.....
.....
5. ถ้าป๋องและพี่ ๆ น้อง ๆ ในโรงเรียนไม่มีระเบียบวินัยจะมีผลอย่างไรต่อพ่อแม่และครู
.....
.....

กิจกรรมที่ 3.3 สู่การปฏิบัติ

เรื่อง การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลในสังคม

ชื่อ-สกุล เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกสถานภาพของป้องกันเรื่องเล่าเร้าพลัง “บันทึกของป๋อง”
ในขณะที่เป็นลูก เป็นพี่เป็นน้อง เป็นนักเรียน และเป็นเพื่อน ควรปฏิบัติตน
อย่างไรที่จะเป็นคนดีในสังคม (10 คะแนน)

สถานภาพ	สิ่งที่ควรปฏิบัติ
เป็นลูก	
เป็นพี่เป็นน้อง	
เป็นนักเรียน	
เป็นเพื่อน	

แบบทดสอบหลังเรียน

เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 10 ข้อ เวลา 10 นาที คะแนน 10 คะแนน

วัตถุประสงค์ : เพื่อประเมินความรู้เดิมและความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (x) ในกระดาษคำตอบที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1 ข้อใดเป็นสถานภาพที่ได้มาโดยกำเนิด

- ก. สถานภาพทางการศึกษา
- ข. สถานภาพทางครอบครัว
- ค. สถานภาพทางการสมรส
- ง. สถานภาพทางอาชีพ

2 สถานภาพมีความสำคัญอย่างไร

- ก. ยกฐานะของตนเองในสังคม
- ข. บอกเกียรติยศของแต่ละคน
- ค. ทำให้มีชื่อเสียง
- ง. กำหนดบทบาท

3 ข้อใดคือความหมายของสถานภาพ

- ก. การทำหน้าที่ตามสถานภาพ
- ข. ความมีอิสระที่จะทำสิ่งใดก็ได้
- ค. การกำหนดตำแหน่งทางสังคม
- ง. อำนาจหรือประโยชน์อันชอบธรรม

4. ข้อใดคือสิทธิที่นักเรียนพึงได้รับ

- ก. ได้รับของขวัญจากพ่อแม่
- ข. ได้รับความรักจากเพื่อน
- ค. ได้รับคำชมจากคุณครู
- ง. ได้รับการศึกษา

5. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิ

- ก. ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการคุ้มครองตามกฎหมาย
- ข. ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาล
- ค. ทุกคนมีสิทธิที่จะว่ากล่าวตักเตือนผู้อื่น
- ง. ทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการศึกษา

6. ข้อใดไม่ใช่เสรีภาพที่คนไทยพึงได้รับ

- ก. นำอาวุธไปป้องกันตัวในการชุมนุมตามสถานที่ต่าง ๆ
- ข. ประกอบอาชีพด้วยความสุจริต
- ค. เลือกลงที่อยู่อาศัย
- ง. การนับถือศาสนา

7. ใครใช้สิทธิของตนเองไม่ถูกต้อง

- ก. ปราเมทเป็นโรคมุมิแพ้ไปรับวัคซีนไขหวัดใหญ่ที่โรงพยาบาล
- ข. ชรินทร์น้เข้าเรียนตาม พรบ. การศึกษาภาคบังคับ
- ค. กรวิรัมย์อายุ 15 ปีบริบูรณ์ไปเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน
- ง. สิทธิชาติโดนทำร้ายจึงไปแจ้งความกับตำรวจ

8. ถ้าคนไทยไม่ปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพสังคมไทยจะเป็นอย่างไร

- ก. สังคมเคารพกัน มีความสงบสุข
- ข. สังคมไร้ระเบียบ ไม่มีแบบแผน
- ค. สังคมเป็นระเบียบ มีแบบแผน
- ง. สังคมเจริญรุ่งเรืองขึ้น

9. บุคคลในข้อใดใช้สิทธิและเสรีภาพได้อย่างเหมาะสมมากที่สุด

- ก. บาสไปชุมนุมที่ท้องสนามหลวงโดยปราศจากอาวุธ
- ข. โอ้กยีนร้องเพลงเสียงดังมากอยู่ที่หน้าบ้านคนอื่น
- ค. แอมไปทำการเกษตรในที่ดินของคนอื่น
- ง. โบนัดักฟังโทรศัพท์ของคนอื่น

10. ข้อใดเป็นการแสดงบทบาทในฐานะที่เป็นนักเรียนได้ถูกต้อง

- ก. ลอกการบ้านเพื่อนส่งครู
- ข. ตั้งใจเรียนหนังสือ
- ค. เชื้อฟ่งพ่อแม่
- ง. ดูแลน้อง

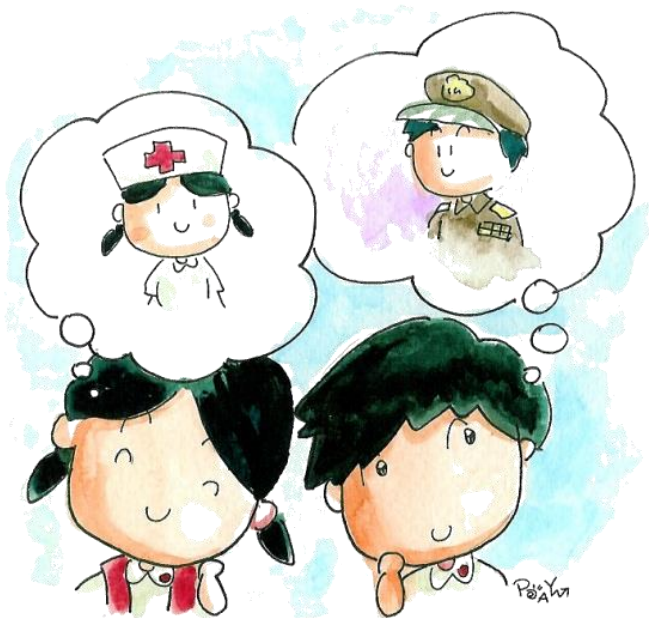

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เยาวลักษณ์ อักษร และคณะ. (2551). **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ. (2551). **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5**. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย และคณะ. (2551). **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5**. กรุงเทพมหานคร: วัฒนาพานิช.
- สุพรรณิ ชะโลธร. (2552). **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5**. กรุงเทพมหานคร: ประสานมิตร.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. (2551). **แม่บทมาตรฐาน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- อำนวย พุทธิ. (2552). **สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.5**. กรุงเทพมหานคร: แม็ค.
- <http://eye009.blogspot.com/>. วันที่สืบค้น 8 มกราคม 2557.
- http://artcartoon11.blogspot.com/2015/11/blog-post_49.html. วันที่สืบค้น 10 มกราคม 2557.
- <https://www.google.co.th/>. วันที่สืบค้น 10 มกราคม 2557.
- <http://www.bloggang.com/>. วันที่สืบค้น 12 มกราคม 2557.

ภาคผนวก

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

วิชา สังคมศึกษาฯ 5 รหัสวิชา ส11501 เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบในแบบทดสอบ แล้วทำเครื่องหมาย X ลงใน ☐ ในข้อ
ที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	คำตอบ				คะแนน
	ก	ข	ค	ง	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

คะแนนเต็ม	10
คะแนนที่ได้	

ผลการประเมิน

☐ ดีมาก

☐ ดี

☐ พอใช้

☐ ปรับปรุง

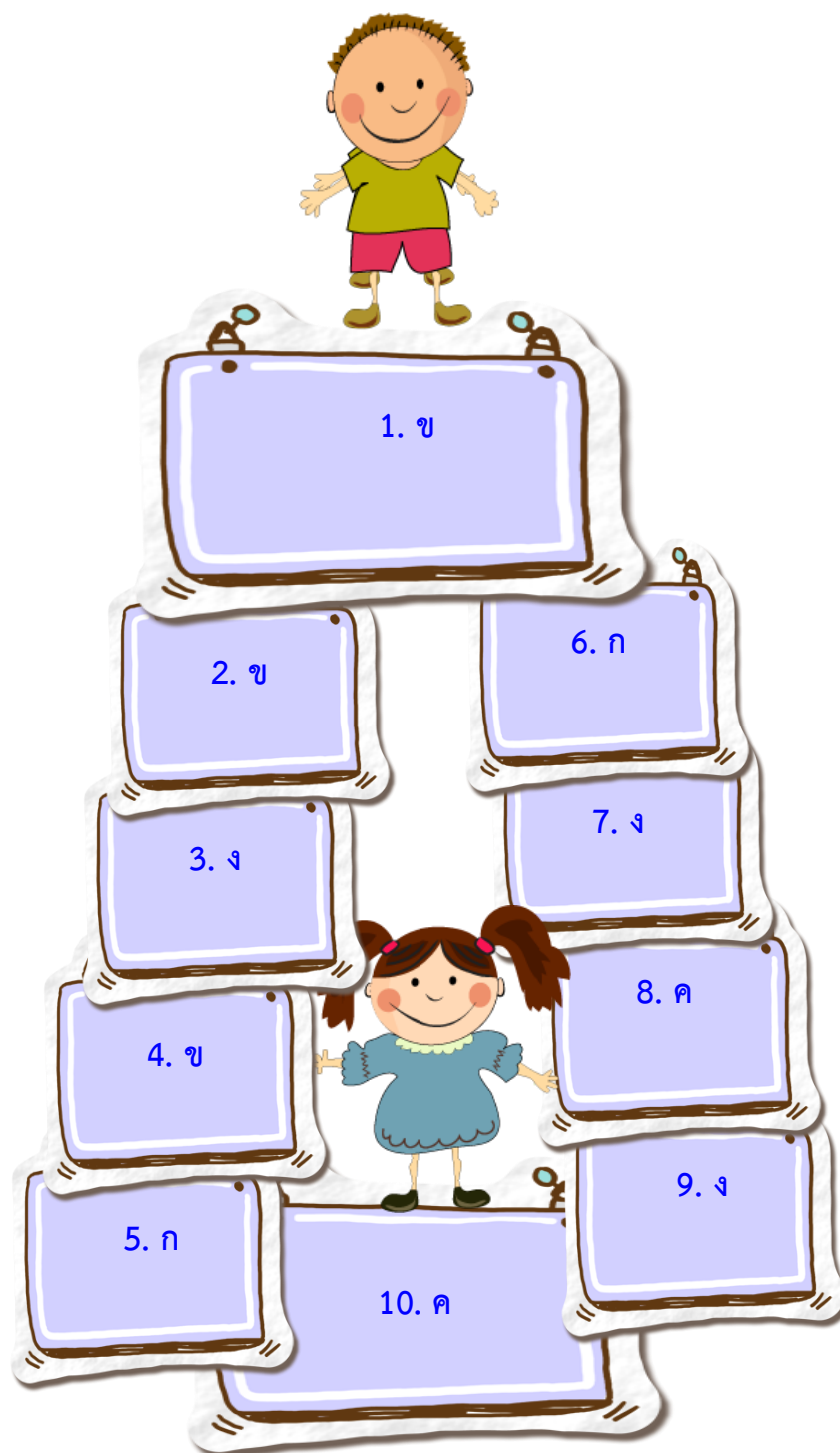
ลงชื่อ _____ ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนระหว่าง	9 - 10	อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
คะแนนระหว่าง	7 - 8	อยู่ในเกณฑ์ ดี
คะแนนระหว่าง	5 - 6	อยู่ในเกณฑ์ พอใช้
คะแนนระหว่าง	0 - 4	อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุง

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

เฉลยกิจกรรมที่ 1.1 แบบทดสอบย่อยก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง สถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม

ชื่อ-สกุล เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนหาความสัมพันธ์ของบุคคลต่อไปนี้กับสถานภาพและบทบาท
ในสังคม โดยเลือกตัวเลข ตัวอักษรภาษาไทย และตัวอักษรภาษาอังกฤษ
ใส่ในช่องว่างเท่านั้น (10 คะแนน)

ชื่อ/อาชีพ	สถานภาพ	บทบาท
1 อนุชา	ก เป็นพยาบาล	A เป็นคนจับโจรผู้ร้าย
2 ปทุมมา	ข เป็นนักเรียน	B เป็นคนรับ-ส่ง จดหมายและพัสดุ
3 หนูมาลี	ค เป็นตำรวจ	C เป็นผู้ที่ดูแลคนป่วย
4 ตำรวจ	ง เป็นคนรับ-ส่งของ	D เป็นมารดาของหนูมาลี
5 พยาบาล	จ เป็นคุณหมอ	E เป็นคนที่อบรมสั่งสอนให้นักเรียน มีความรู้
6 ครู	ฉ เป็นครู	F เป็นผู้ที่รักษาความสงบเรียบร้อย ของประเทศ
7 ทหาร	ช เป็นทหาร	G เรียนหนังสือ ช่วยเหลือพ่อแม่
8 บุรุษไปรษณีย์	ซ เป็นพ่อ	H อบรมสั่งสอนให้บุตรเป็นคนดี

ตัวอย่าง

อนุชาทำงานที่ไปรษณีย์อำเภอพรหมพิราม เขามีอาชีพใด 8 ง B

1. ใครดูแลเราเมื่อเราไม่สบายอยู่ที่โรงพยาบาล 5 ก C
2. ใครเป็นผู้ที่อบรมสั่งสอนหนูมาลีให้เป็นคนดีเมื่ออยู่ที่บ้าน 1 ข H
3. สีนวลอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดีเขาเป็นใคร 6 ฉ E
4. อาชีพใดที่ทำให้บ้านเมืองของเราไม่มีผู้ร้าย 4 ค A
5. เราในที่นี่น่าจะเป็นชื่อหรืออาชีพใดเหมาะสมที่สุด 3 ช G

เฉลยกิจกรรมที่ 1.2 สถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่หมายเลข 1 หรือ 2 ในช่องว่างหน้าข้อความที่มีความสัมพันธ์กับข้อความ **หมายเลข 1** หมายถึง สถานภาพโดยกำเนิด **หมายเลข 2** หมายถึง สถานภาพที่ได้มาภายหลัง (10 คะแนน)

1. ...**1**... นาริมีเชื้อชาติไทย สัญชาติไทย เป็นสถานภาพที่ได้มา
2. ...**2**... พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ดำรงตำแหน่งหัวหน้า คสช. เป็นสถานภาพที่ได้มา
3. ...**2**... นักเรียน เป็นสถานภาพที่ได้มา
4. ...**1**... อาชาเป็นลูกชายของอนุชา ลูกชายเป็นสถานภาพที่อาชาได้มา
5. ...**2**... ดำเป็นพ่อของแดง ดำมีสถานภาพเป็นพ่อซึ่งได้มา
6. ...**1**... ลูกของดำมี 2 คน เป็นชาย 1 คน หญิง 1 คน ลูกของดำเป็นสถานภาพที่ได้มา
7. ...**2**... แดงมีอายุครบ 20 ปี ตอนนี้เขาบวชเป็นพระ พระเป็นสถานภาพที่แดงได้มา
8. ...**1**... ฉันทันเป็นผู้ชาย ผู้ชายเป็นสถานภาพที่ได้มา
9. ...**2**... ฉันทันเป็นคุณครู คุณครูเป็นสถานภาพที่ได้มา
10. **2**... อารีย์เรียนเก่งได้ทำงานเป็นคุณหมอ คุณหมอเป็นสถานภาพที่อารีย์ได้มา

เฉลยกิจกรรมที่ 1.3 สถานภาพและบทบาทของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกตัวอักษรหน้าข้อความต่อไปนี้ตอบคำถาม ข้อ 1-10

(10 คะแนน)

- ก. จับกุมผู้กระทำความผิด ข. อบรมสั่งสอนนักเรียน ข. อบรมสั่งสอนตามหลักธรรม
ค. ดูแลรักษาผู้ป่วย ค. รับ-ส่งจดหมายหรือพัสดุ ข. เรียนหนังสือ ง. สถานภาพ
จ. ดูแลปกป้องประเทศ ฉ. จัดบรรยากาศให้โรงเรียนน่าอยู่ ช. อบรมสั่งสอนลูก

1. บทบาทของครู คือ.....**ข**.....
2. บทบาทของนักเรียน คือ.....**ข**.....
3. บทบาทของบุรุษไปรษณีย์ คือ.....**ค**.....
4. บทบาทของพ่อแม่ คือ.....**ช**.....
5. จัดเป็นนักการภารโรง บทบาทของเขา คือ.....**จ**.....
6. เมื่อคืนมีขโมยเข้าบ้าน ฉันทเฝ้าตำรวจ ตำรวจมีบทบาทใด**ก**.....
7. นิสาวดท้อง ต้องไปหาคุณหมอที่โรงพยาบาล คุณหมอมีบทบาทใด.....**ค**.....
8. แม่และฉันฟังเทศน์ทุกครั้งที่ทำบุญที่วัด พระสงฆ์มีบทบาทใด.....**ข**.....
9. มานะเป็นทหาร มานะมีบทบาทใด**จ**.....
10. การปฏิบัติตนตามบทบาทของเราต้องสอดคล้องกับสิ่งใด.....**ง**.....

เฉลยกิจกรรมที่ 2.1 แบบทดสอบย่อยก่อนเรียนและหลังเรียน

เรื่อง สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคม

ชื่อ-สกุล เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

1. สิทธิใดที่เป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่นักเรียนและครอบครัวได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาล ให้ยกตัวอย่างประกอบ 2 สิทธิ และให้เหตุผลสนับสนุน
 1. สิทธิในการรับบริการสาธารณสุขโรงพยาบาลของรัฐ เป็นสิทธิที่ใช้ในการ.....
.....ดำเนินชีวิตประจำวัน.....
 2. สิทธิในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นสิทธิที่ใช้ในการดำเนินชีวิต.....
.....และใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อให้มีความกินดีอยู่ดีในอนาคต.....
2. ในอนาคตถ้านักเรียนเป็นเยาวชน นักเรียนอยากได้รับเสรีภาพอะไรบ้าง ให้ยกตัวอย่างประกอบ 2 สิทธิ และให้เหตุผลสนับสนุน
 1. เสรีภาพในการเลือกประกอบอาชีพ เพราะคนแต่ละคนมีความรู้และความ.....
.....ชอบไม่เหมือนกัน.....
 2. สิทธิในการแสดงความคิดเห็น เพราะเยาวชนไทยในปัจจุบันเริ่มมีบทบาท.....
.....ในการแสดงความคิดเห็นต่อการปกครองไทย.....

* คำตอบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

เฉลยกิจกรรมที่ 2.2 สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง (10 คะแนน)

1. การล้อเลียนเพื่อนถือว่าเป็นการละเมิดสิทธิหรือไม่และละเมิดสิทธิใด
ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล
2. การใช้สิทธิ 30 บาท รักษาทุกโรคแสดงว่าได้รับสิทธิด้านใด
สิทธิในการรับบริการสาธารณสุขจากโรงพยาบาลของรัฐ
3. นักเรียนได้เรียนหนังสือแสดงว่านักเรียนใช้สิทธิใด
สิทธิในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เราจะละเมิดสิทธิของผู้อื่นได้หรือไม่ เนื่องจากเหตุผลใด
ไม่ได้ เนื่องจากจะเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลและผิดกฎหมาย
5. “เขี้ยวไม่พอใจที่ชาวพุดไม่ตีด้วยจึงแอบนำสีไปทารถจักรยานของชาว”
 จากข้อความข้างต้น เขี้ยวละเมิดสิทธิใดของชาว
สิทธิในทรัพย์สินส่วนตัว

* คำตอบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

เฉลยกิจกรรมที่ 2.3 สิทธิและเสรีภาพของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (/) หน้าข้อความที่กล่าวถูกต้อง
และทำเครื่องหมาย (X) หน้าข้อความที่ไม่ถูกต้อง (10 คะแนน)

-/..... 1. เสรีภาพของผู้อื่นเราจะไปละเมิดไม่ได้
- X 2. คนไทยทุกคนต้องนับถือศาสนาพุทธเท่านั้น
-/..... 3. พ่อของภาวิณีสมควรเป็นผู้ใหญ่บ้าน
-/..... 4. นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นในวิชาที่ไม่ชอบเรียนได้
-/..... 5. ประชาชนมีเสรีภาพในการไปชุมนุมประท้วงโดยปราศจากอาวุธได้
- X 6. แม่บอกกับฉันว่า ต้องขยันเรียนหนังสือ ต่อไปจะได้เป็นคุณหมอ
-/..... 7. สุชาดาอยากมีบ้านที่อยู่ติดกับริมแม่น้ำนาน
- X 8. ดนุหิบบเงินในกระเป๋าสตางค์ของอนุชาโดยไม่ได้บอก
-/..... 9. นักเรียนเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนภาษาไทย
ของครู
- X ... 10. อารยานำรูปที่ไม่น่าดูของสิทธิชาติลงในไลน์กลุ่ม สิทธิชาติไม่พอใจอารยา
จึงเกิดการทะเลาะมีปากเสียงกันรุนแรงในห้องเรียน

เฉลยกิจกรรมที่ 3.1 สสำรวจสังคม

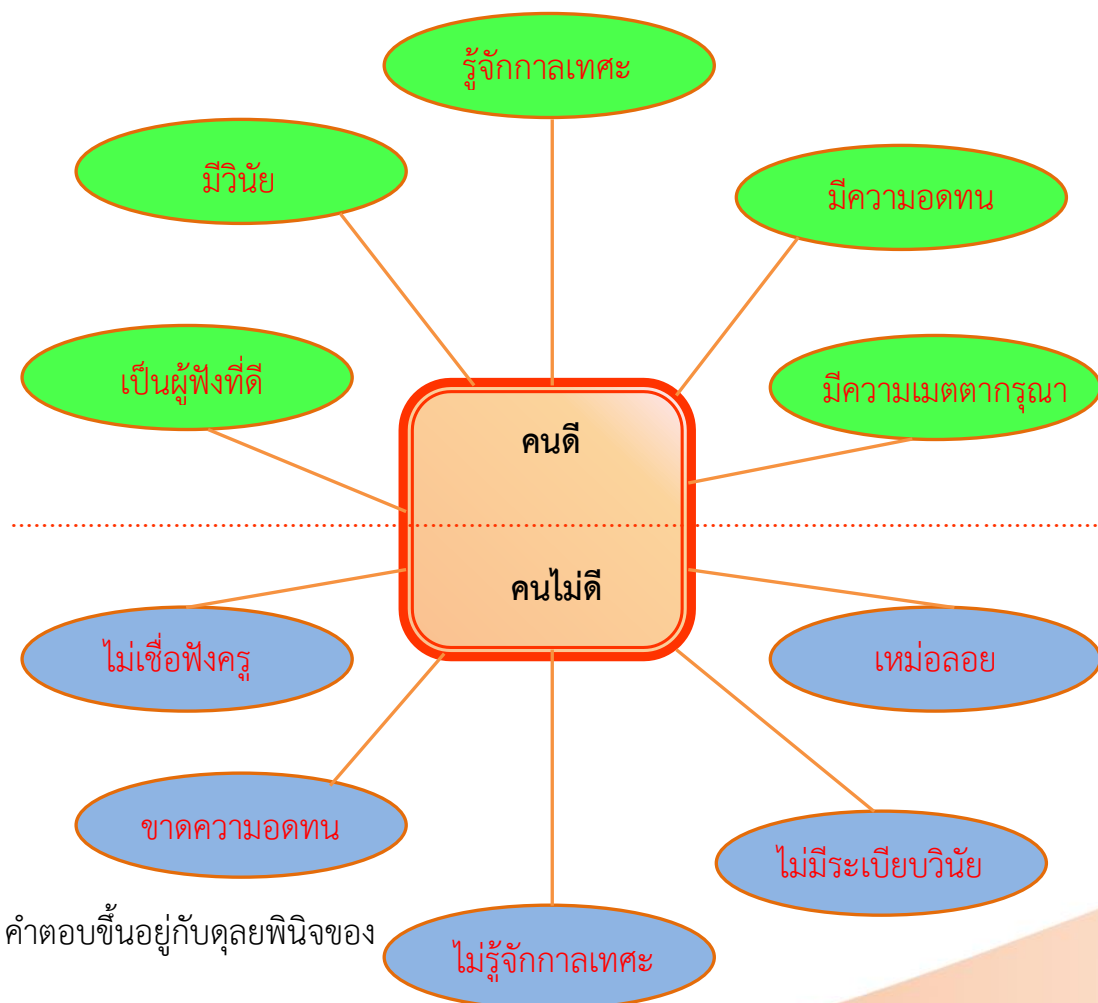
เรื่อง การปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องเล่าเร้าพลัง “บันทึกของป๋อง” แล้วสำรวจพฤติกรรมของป๋องและพี่ ๆ น้อง ๆ ร่วมโรงเรียนของป๋องว่าพฤติกรรมใดที่ทำแล้วเป็นคนดีและคนไม่ดี แล้วเขียนลงในแผนผังความคิดต่อไปนี้ (10 คะแนน)

* คำตอบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของ

เฉลยกิจกรรมที่ 3.2 ระดมความคิด

เรื่อง การปฏิบัติตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลในสังคม

กลุ่มที่.....ชื่อกลุ่ม.....ชั้น.....

สมาชิก ประกอบด้วย

1.ประธาน 2.รองประธาน
3.กรรมการ 4.กรรมการ
5.เลขานุการ

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านเรื่องเล่าเร้าพลัง “บันทึกของป๋อง” แล้วตอบคำถามต่อไปนี้
(10 คะแนน)

1. สถานภาพของป๋องในสังคมมีสถานภาพ อะไรบ้างพร้อมยกตัวอย่างประกอบ
..... 2 สถานภาพ สถานภาพโดยกำเนิด เช่น เพศชาย หญิง เชื้อชาติไทย สัญชาติไทย
..... สถานภาพที่ได้มาในภายหลัง เช่น เป็นนักเรียน เป็นบุตร
2. ป๋องมีบทบาทและสิทธิใดบ้างในโรงเรียน
..... มีบทบาทเรียนหนังสือและเชื่อฟังคำสั่งสอนของคุณครู สิทธิในโรงเรียนที่จะได้
..... รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. สิทธิใดบ้างที่รัฐบาลจัดบริการให้กับป๋องและพี่ๆ น้องๆ ในโรงเรียน
..... สิทธิในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานและสิทธิในการรับบริการสาธารณสุข
4. หากต้องการให้พี่ๆ น้องๆ ของป๋องในโรงเรียนเป็นคนดีควรจะปฏิบัติอย่างไรได้บ้าง
..... ปลูกฝังให้คนในครอบครัวมีระเบียบวินัย ขยัน อดทน มีเหตุผล มีความเมตตากรุณา
..... และส่งเสริมให้เข้ารับการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน
5. ถ้าป๋องและพี่ๆ น้องๆ ในโรงเรียนไม่มีระเบียบวินัยจะมีผลอย่างไรต่อพ่อแม่และครู
..... พ่อแม่ไม่มีความสุข ในอนาคตลูกก็จะทำอะไรไม่ประสบความสำเร็จ คุณครูไม่มี
..... ความสุขในการสอนนักเรียน นักเรียนไม่เชื่อฟัง ขาดความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ
..... ในการเรียน และสังคมไม่สงบสุข

* คำตอบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

เฉลยกิจกรรมที่ 3.3 สู่การปฏิบัติ

เรื่อง การปฏิบัติตนตามสถานภาพ บทบาท สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลในสังคม

ชื่อ-สกุล เลขที่

คำชี้แจง ให้นักเรียนบอกสถานภาพของป๋องจากเรื่องเล่าเร้าพลัง “บันทึกของป๋อง”

ในขณะที่เป็นลูก เป็นพี่เป็นน้อง เป็นนักเรียน และเป็นเพื่อน ควรปฏิบัติตน
อย่างไรที่จะเป็นคนดีในสังคม (10 คะแนน)

สถานภาพ	สิ่งที่ควรปฏิบัติ
เป็นลูก	- เคารพและเชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่ - มีความกตัญญูทวดเทีและเป็นเด็กดีไม่สร้างความเดือดร้อน
เป็นพี่เป็นน้อง	- มีความรักความสามัคคี - ดูแลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน - น้องเชื่อฟังพี่ พี่ยอมรับฟังความคิดของน้อง
เป็นนักเรียน	- ตั้งใจเรียน เชื่อฟังคำสั่งสอนของครู - มีความขยัน อดทน เพียรพยายาม
เป็นเพื่อน	- ไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาแก่ใจตนเอง - มีความรักและสามัคคีกัน - คอยแนะนำตักเตือนเพื่อนเมื่อทำไม่ดี

* คำตอบขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

วิชา สังคมศึกษา 5 รหัสวิชา ส11501 เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบในแบบทดสอบ แล้วทำเครื่องหมาย X ลงใน ☐ ในข้อ
ที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ข้อ	คำตอบ				คะแนน
	ก	ข	ค	ง	
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

คะแนนเต็ม	10
คะแนนที่ได้	

ผลการประเมิน

☐ ดีมาก

☐ ดี

☐ พอใช้

☐ ปรับปรุง

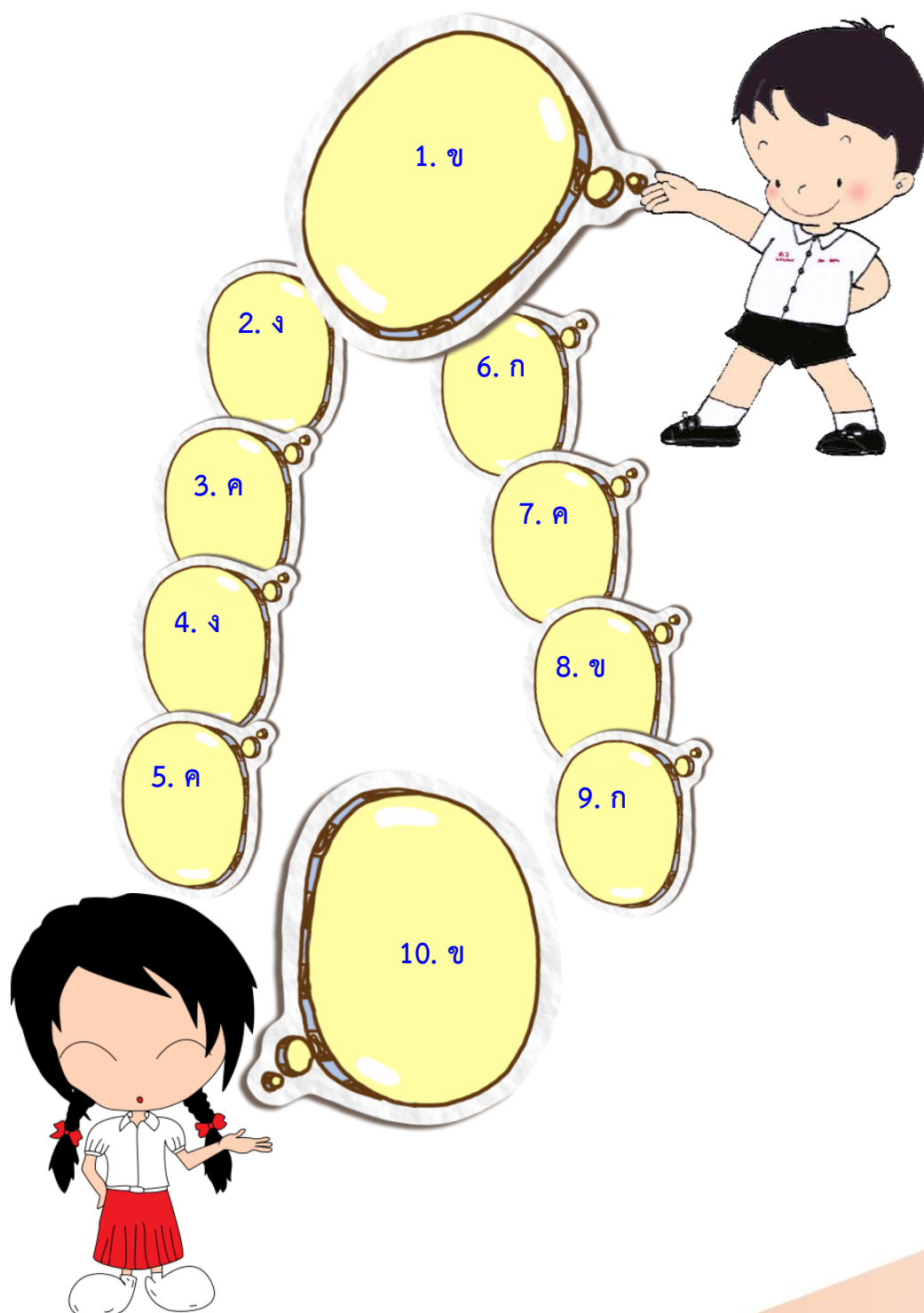
ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

เกณฑ์การประเมิน

คะแนนระหว่าง	9 - 10 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
คะแนนระหว่าง	7 - 8 อยู่ในเกณฑ์ ดี
คะแนนระหว่าง	5 - 6 อยู่ในเกณฑ์ พอใช้
คะแนนระหว่าง	0 - 4 อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุง

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

แบบสรุปผลการเรียน

เล่มที่ 1 เรื่อง สถานภาพของบุคคลในสังคม

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
คะแนน											

คะแนนแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	รวม
คะแนน											

เกณฑ์การผ่าน

คะแนนระหว่าง	9 – 10	อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
คะแนนระหว่าง	7 – 8	อยู่ในเกณฑ์ ดี
คะแนนระหว่าง	5 – 6	อยู่ในเกณฑ์ พอใช้
คะแนนระหว่าง	0 – 4	อยู่ในเกณฑ์ ปรับปรุง

สรุปผลการทำแบบฝึกปฏิบัติที่ 1-5

ประเมินผล	ทดสอบก่อนเรียน	กิจกรรมที่ 1.1 แบบทดสอบย่อย หลังเรียน	กิจกรรมที่ 2.1 แบบทดสอบย่อย หลังเรียน	กิจกรรมที่ 3.3 สู่การปฏิบัติ	ทดสอบหลังเรียน	รวม	ผลการพัฒนา	หมายเหตุ
คะแนนเต็ม	10	10	10	10	10	40		
คะแนนที่ได้								

* หมายเหตุ ไม่นำแบบทดสอบก่อนเรียนมาคิดคะแนนสรุปผลการทำกิจกรรม

